

В. І. Наумчук, М. М. Наумчук

Українська мова

БУКВАР

Частина 1

Підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти

Тернопіль
Астон
2018

Наумчук В. І., Наумчук М. М.

Н 34 Українська мова. Буквар. Частина 1: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти.
— Тернопіль : Астон, 2018. — с. : іл.

ISBN

Підручник «Українська мова. Буквар. Частина 1» відповідає двом періодам навчання грамоти — добуквеному і буквеному. Його зміст сприяє вихованню в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, як державної, читання, формуванню пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення.

Добуквений період побудований за тематичним принципом і містить сюжетно-предметний ілюстративний матеріал. Вивчення літер у буквений період обумовлено принципом частотності їх вживання в українському мовленні, що забезпечує формування повноцінних навичок читання. Система завдань допомагає першокласникам практично застосовувати вміння з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Підручник укладений за Типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти, розробленими під керівництвом О. Я. Савченка та Р. Б. Шияна.

УДК

Умовні позначення

	— слово;		— прочитай склади, слова, речення;
	— двоскладове слово з наголосом;		— послухай;
	— трискладове слово з наголосом;		— утвори склади, слова;
	— слово з пропущеними літерами (мир);		— розкажи, продовж розповідь;
●	— голосний звук;		— поміркуй;
—	— твердий приголосний звук;		— попрацюй у парі, в групі.
=	— м'який приголосний звук;		
	— звуко-складова схема слова з наголосом (<i>школа</i>);		
★	— завдання першого рівня складності;		
★★	— завдання другого рівня складності;		
★★★	— завдання третього рівня складності.		

ISBN

Інтернет-підтримка
Матеріали для аудіювання
можна переглянути на нашому сайті
aston.te.ua

© Наумчук В. І., Наумчук М. М., 2018
© ТзОВ «Видавництво Астон», 2018

Буквар — перша навчальна книга у твоєму житті. Вона допоможе зробити впевнені кроки у велике й цікаве майбутнє. Це початок твого знайомства з красою і чарівністю української мови, з прекрасним світом рідної природи. Буквар навчить тебе читати й писати, розповість багато цікавого про дружбу, спонукатиме замислитись над проблемами, що трапляються у житті однолітків, ознайомить з почуттями, котрі виникають у серці, підкаже шляхи до саморозвитку і самовдосконалення, а часом і викличе усмішку. Допомагатимуть тобі у цьому школа, сім'я, друзі і, звичайно, книжки.

Вчись старанно. Поважай і шануй учителів, батьків. Люби Україну. І всі твої мрії обов'язково збудуться!

Автори

Кличе вересень діток до школи

Вересень щедро сонцем зігрітий.
В школи повсюди сходяться діти.
Квіти барвисті в них у руках,
Вогники щастя ясніють в очах.

Іванна Блажкевич

Речення

Україно моя, рідний краю

Батьківщина

Моя рідна Батьківщина
Має назву Україна.
В мене й нація своя —
Українець й українка звуся я.
Є у мене й рідна мова,
Де вкраїнське кожне слово.

Олексій Довгий

Хто? Що?

Батьківщина

Знаєш ти, що таке Батьківщина?
Батьківщина — це ліс осінній,
Це домівка твоя і школа,
І гаряче сонячне коло.
Батьківщина — це труд і свято.
Батьківщина — це мама і тато.
Це твої найщиріші друзі
І бджола у весіннім лузі!

Анатолій Костецький

Який? Яка? Яке? Які?

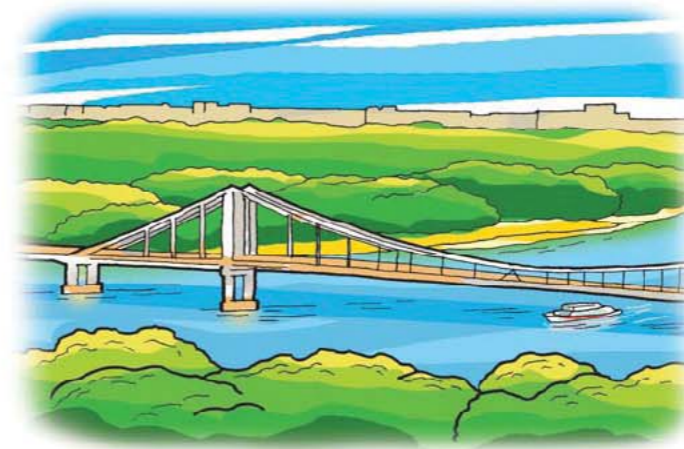
Київ — столиця України

8

Склад. Наголос

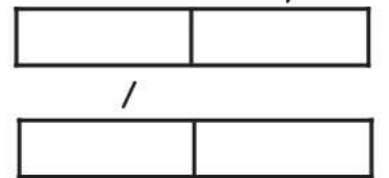
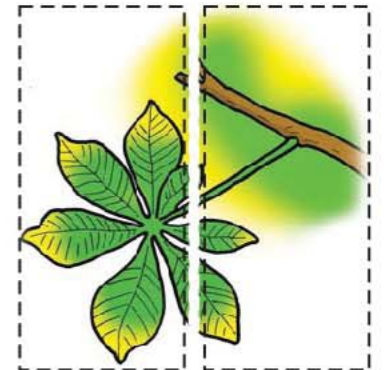
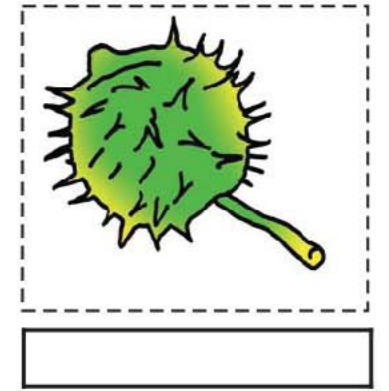
Наша столиця

Чудовий день. Ясна пора.
Легенький вітерець повіяв.
На кручах сивого Дніпра
стоїть столиця наша Київ.
Квітує свічами каштан,
на храмах сяє позолота.
Ось Володимир, ось Богдан,
он сяють Золоті ворота.
Летить у небо голуб-птах,
над ним хмарки, немов пір'їни,
тріпоче синьо-жовтий стяг,
як вільне серце України.

Анатолій Камінчук

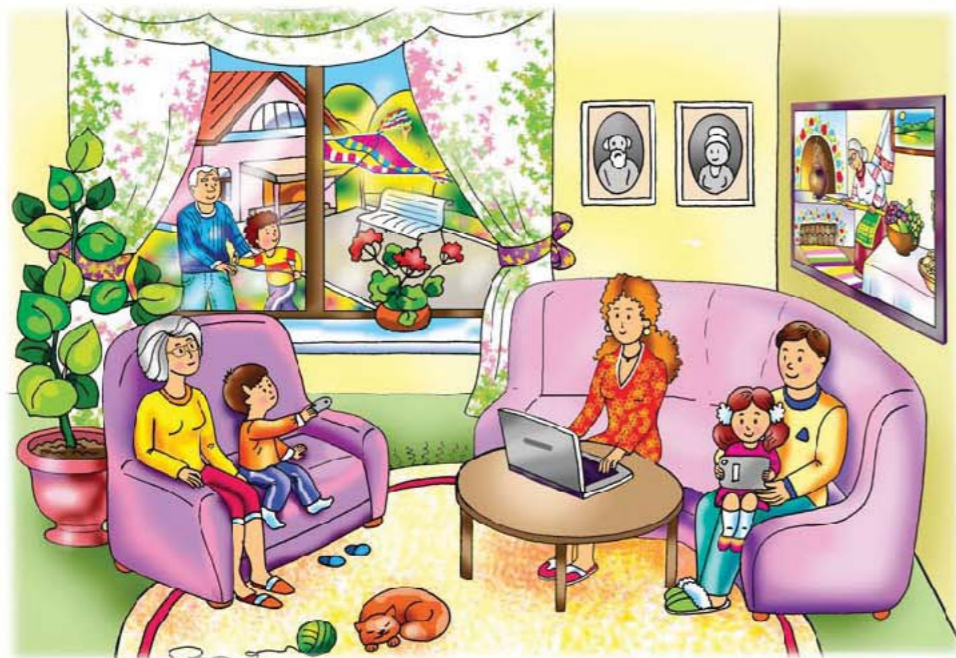
9

Звуки мовлення. Голосні і приголосні звуки

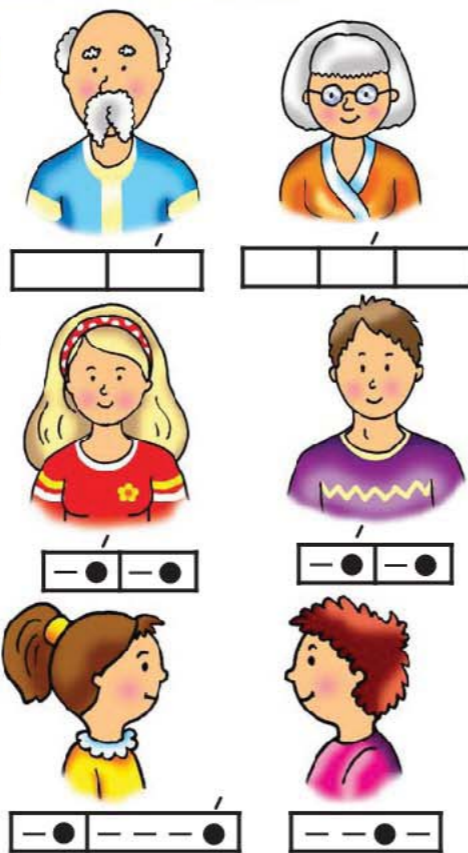
Я і родина моя

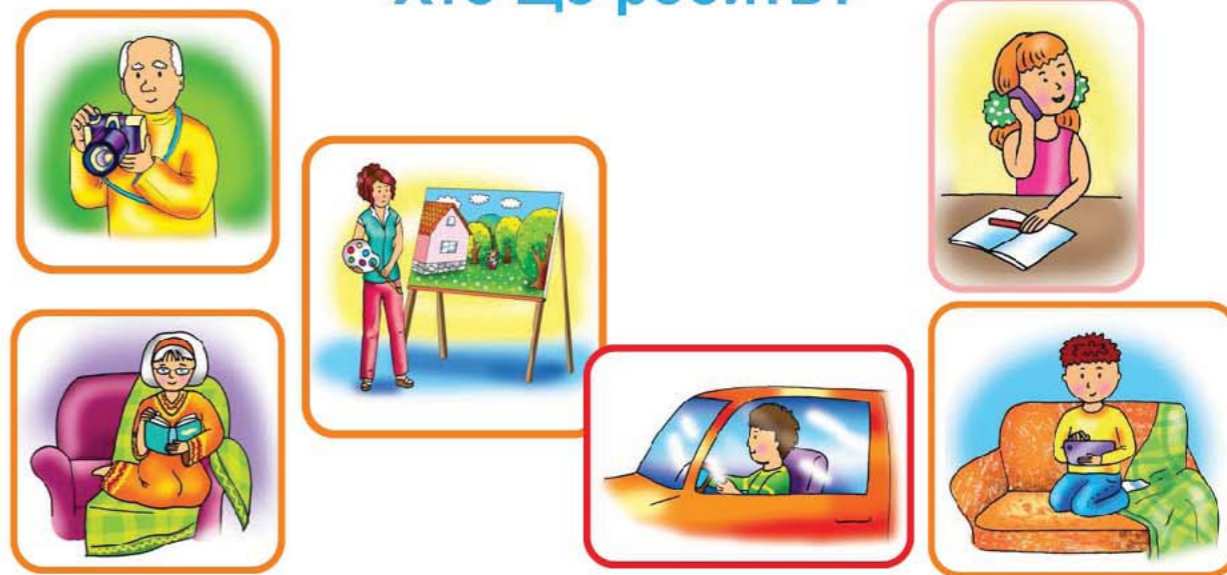
Сім'я

Мама, тато, дід, бабуся —
 Всіх назву, не помилюся.
 Старший братик і сестричка —
 В нас сімейка невеличка.
 Не спиняйте, бо зіб'юся.
 Мама, тато, дід, бабуся...
 Старший брат, сестра і я —
 Отака у нас сім'я.

Варвара Гринько

Хто що робить?

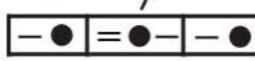

Кому що подобається?

Тверді і м'які приголосні звуки

Музики чарівні звуки

Пограємося разом

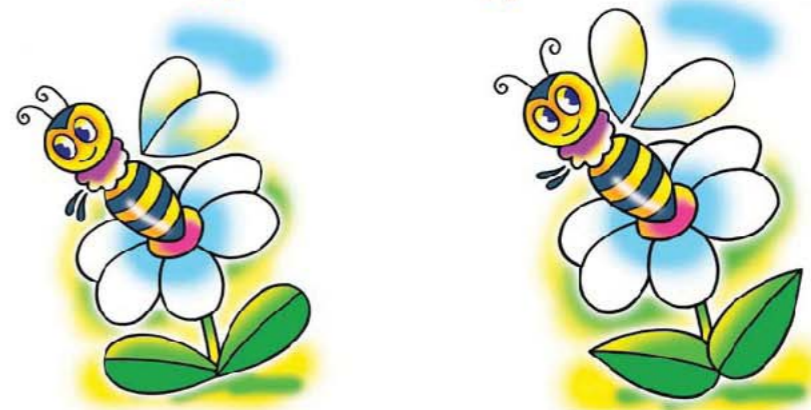
Лісові мешканці

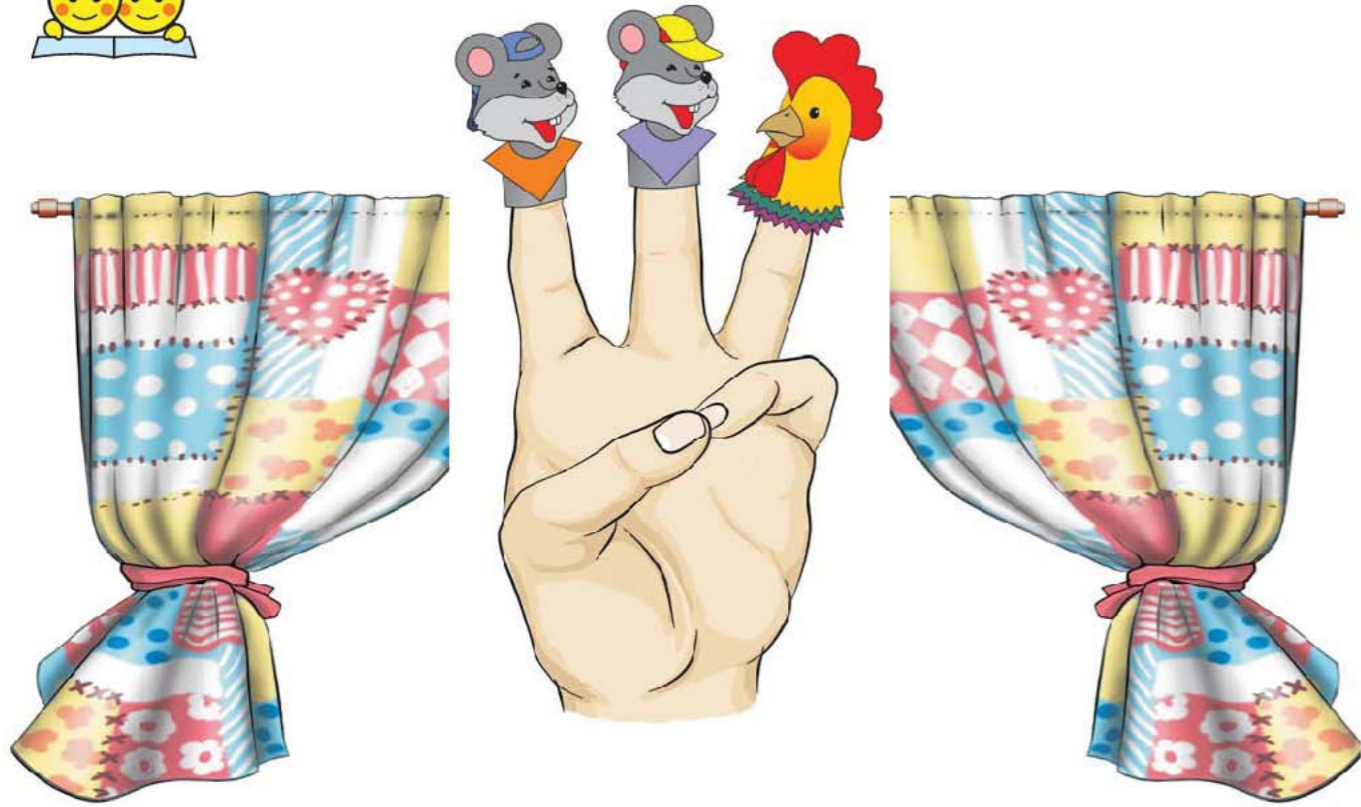
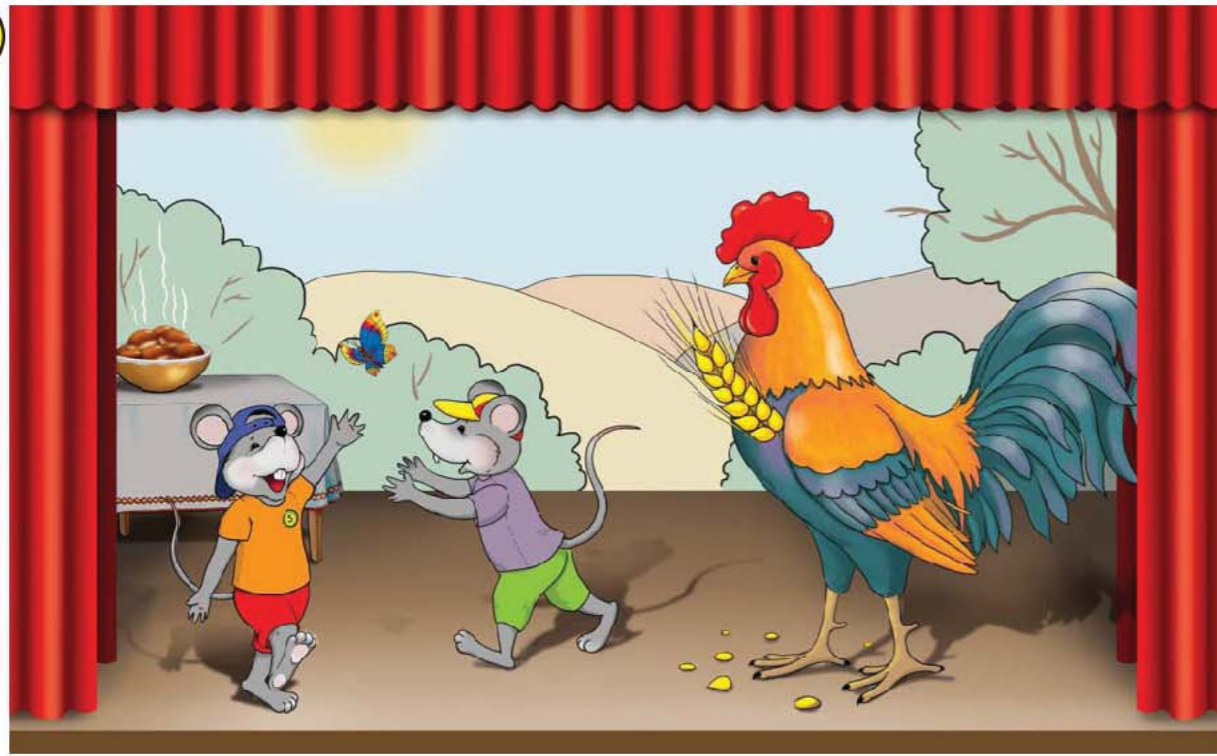

Хто де живе?

Знайди п'ять відмінностей

На подвір'ї у селі

У кого яке дитятко?
Хто чим ласує?

Любіть тварин маленьких і великих,
В далекій лісі, поруч у селі.

Любіть усіх — приручених і диких,
Ми з ними не самотні на Землі.

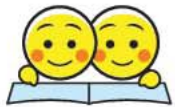
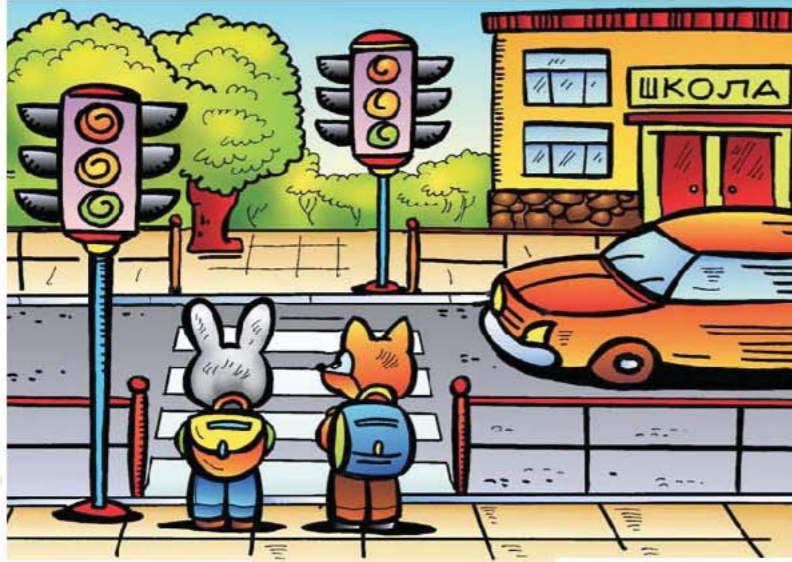
Тетяна Соловей

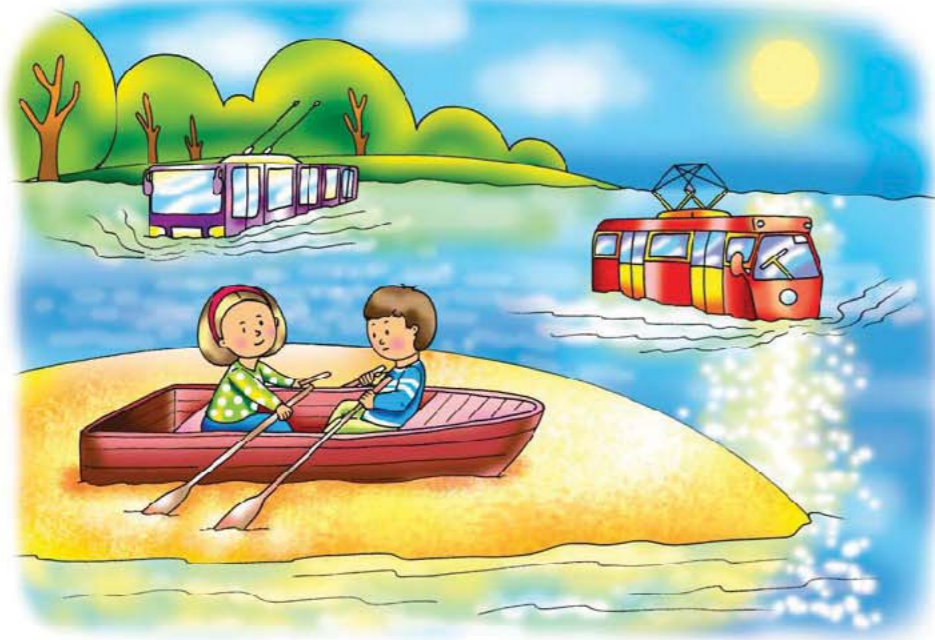
Хто зайвий?

Транспорт

Що переплутав художник?

Визнач зайве

Казка тата про машинки

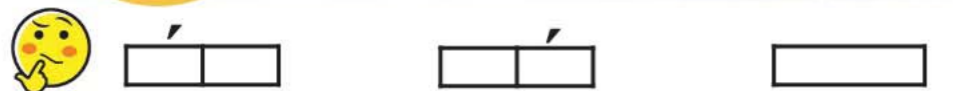
В одному гаражі жили дві машинки. Одна з них дуже любила подорожувати — то малюка в садочок завезе, то татуса на роботу, то матусю в магазин, а то всю сім'ю покатає по місту. А інша машинка завжди відмовлялася виїжджати із гаража. Їй постійно чогось не вистачало — або холодно, або бензину малувато, або просто не хочеться залишати затишну домівку.

Перша машинка завжди була дуже чепурна, мала багато друзів і знайомих. Друга ж машинка...

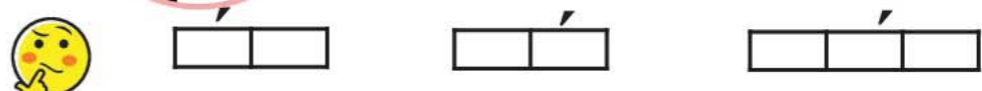
Осінь у всьому рахунок веде

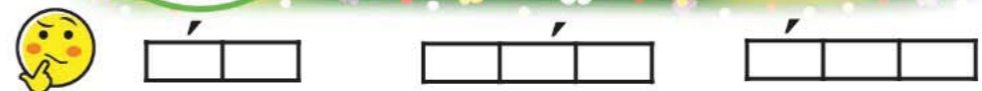
Зима питає, де влітку був

Від березневих дощів земля квітне

Два рази в році літа не буває

Цікавих казок цілий мішок...

Раз узимку йшов дід лісом та й загубив рукавичку.

От біжить мишка, влізла в ту рукавичку та й сидить. Добра оселя! От біжить...

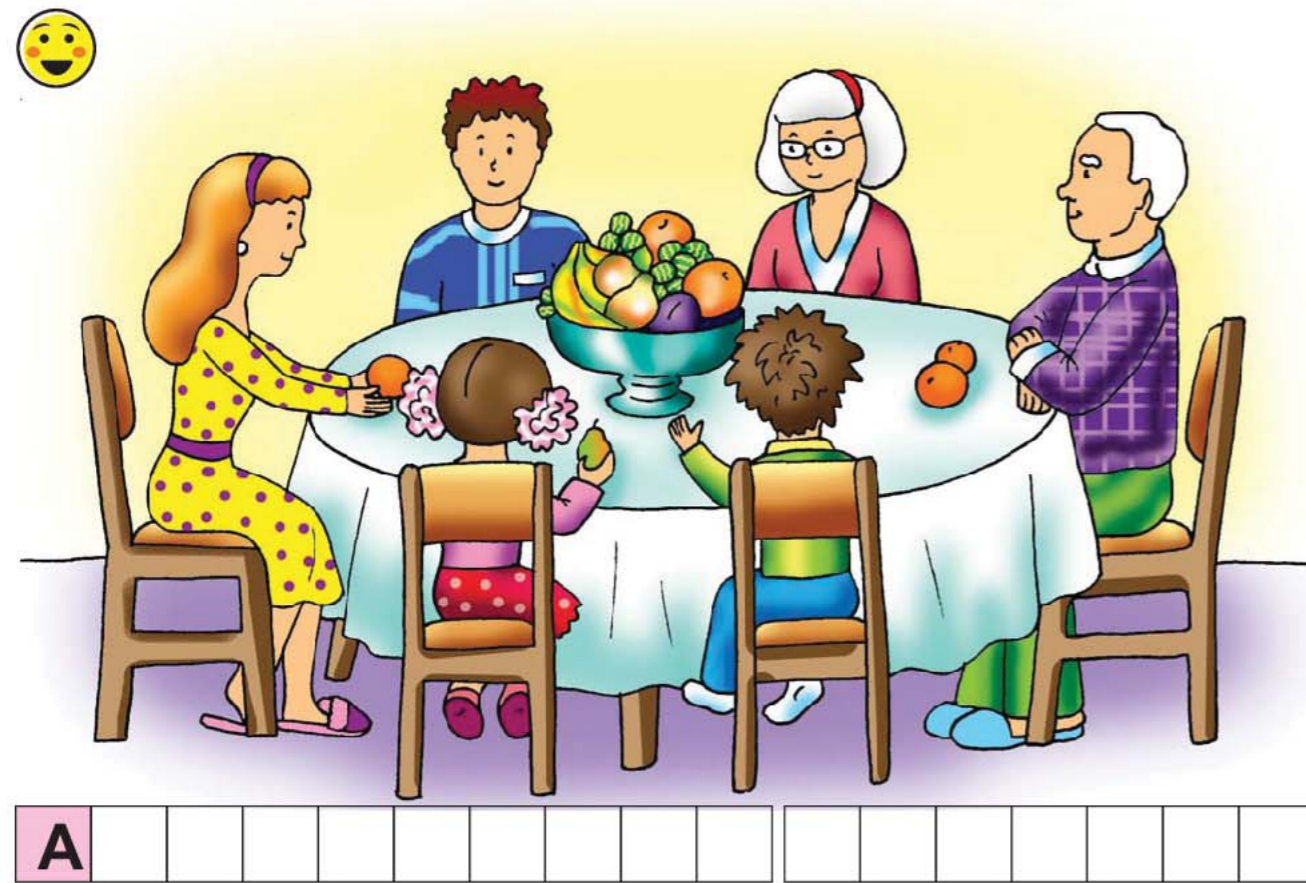
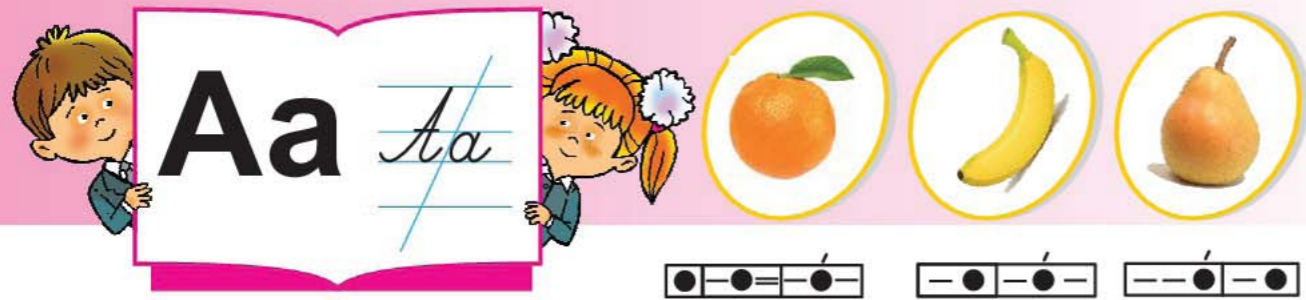
Був собі котик і півник, і були вони у великій пріязні. Котик було на бандурі грає, а півник тільки співає. Котик було

йде їсти добувати, а півник удома сидить, хати глядить. То котик було, йдучи, наказує...

Хто я і з якої казки?

Y-y-y!

y y

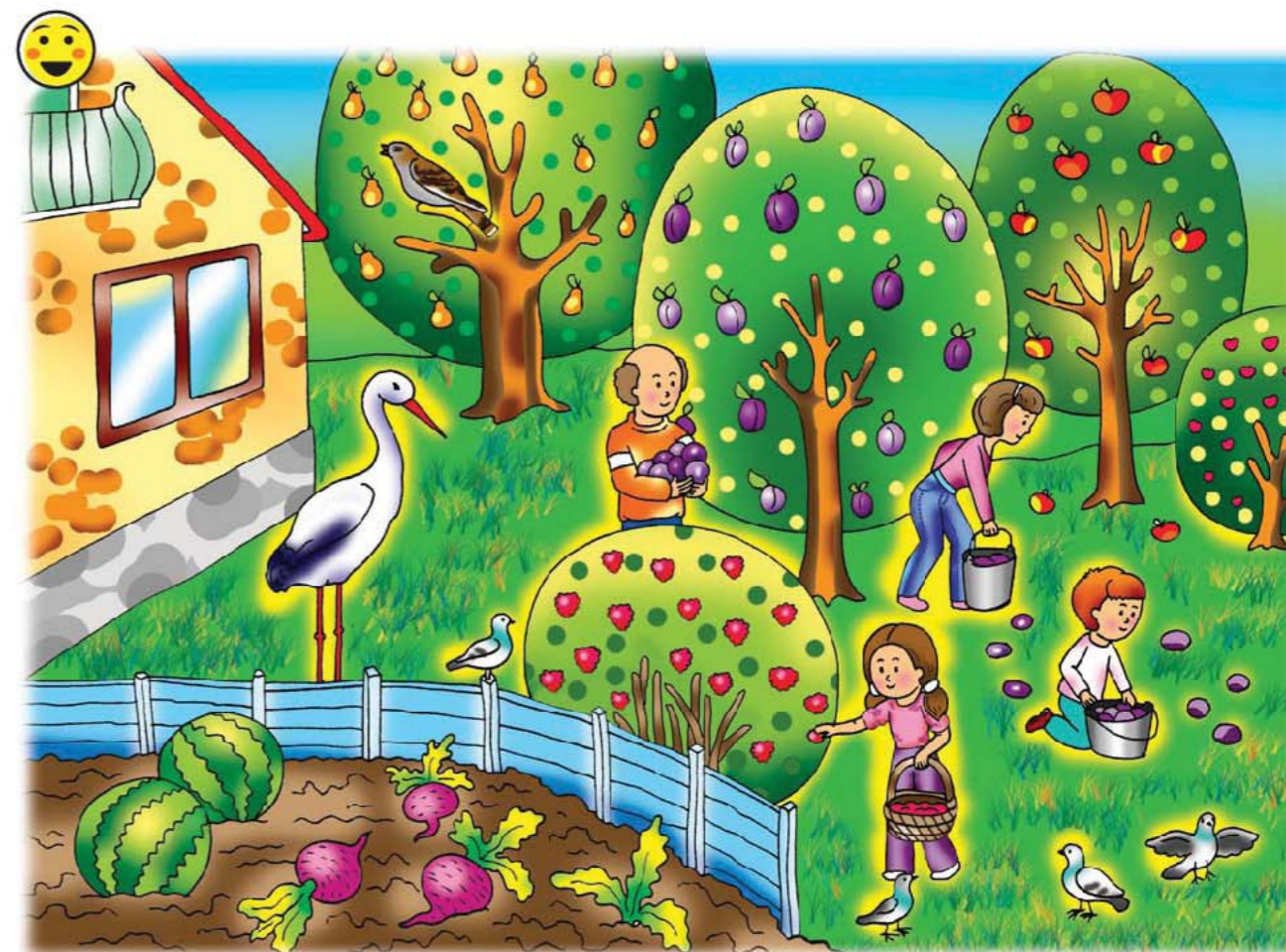
Y-a!

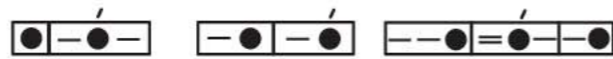
A-y-y!

A-y-y!

A	y														
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

O-o-o!

O-o-o!

O-o-o!

A y O

O-o-o
O-a-y
O-y-a

A-o-y
Y-a-o
O-a-y

Y-y-y
Y-o-a
Y-a-o

Oay Oyo Oya Yao Ooy
Ay! Ya! Oy! Yo! Ao!

Blank boxes for phonics practice: a single box, a box with a dot and a dash, a box with a dash and a dot, and a long row of 12 empty boxes.

А О У И И У О А О И А У
 А-а-а-и О-о-у-и У-у-и-а

У   У

А У О И

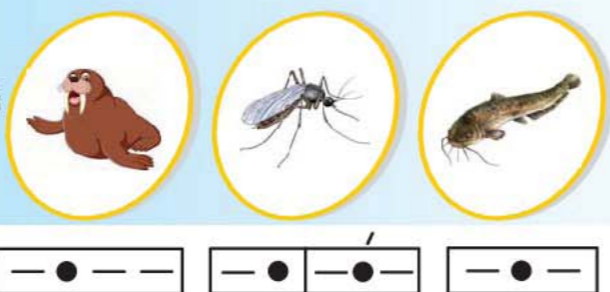

— о — и —

— у — и —

— и — — а

М

ма ми мо му

ам им ом ум

ма-ма
ма-му

ма-мо
ма-ми

ма

ма

ми

му

ма...

ми...

мо...

му...

У ма-ми

Мама ми-...а

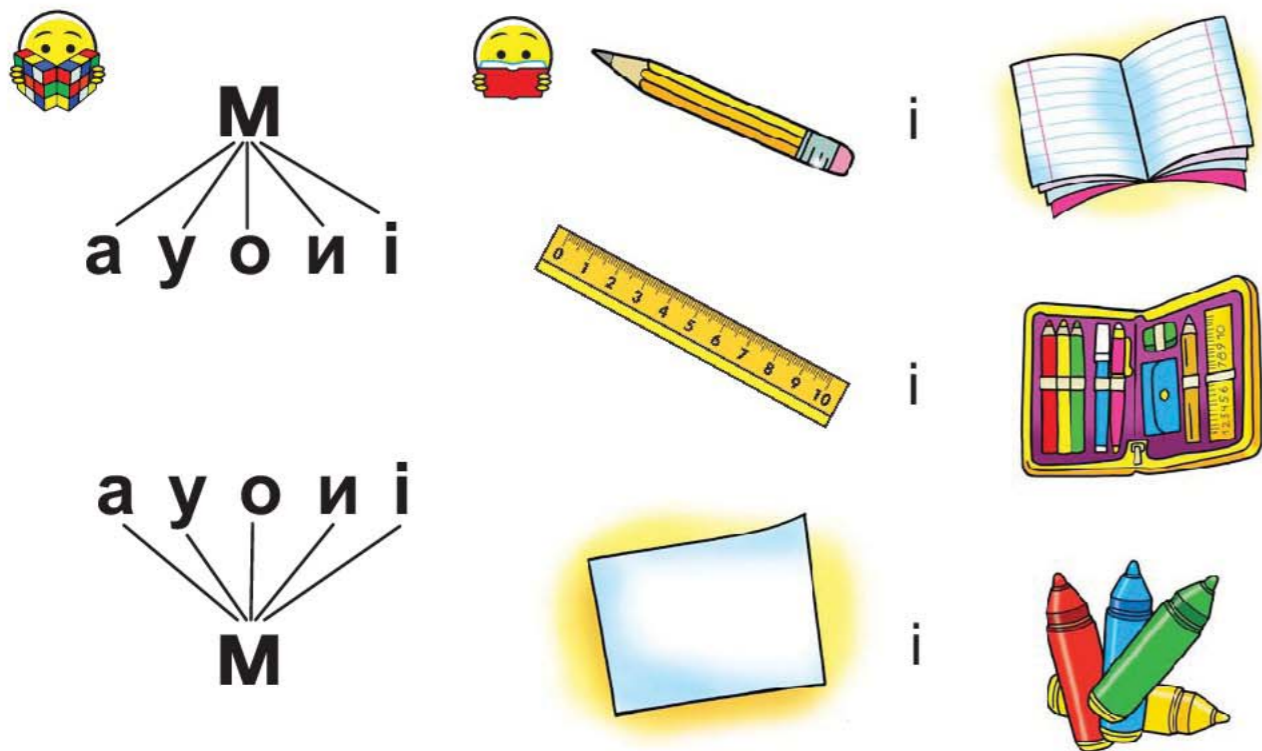

МИ-...ОМ.

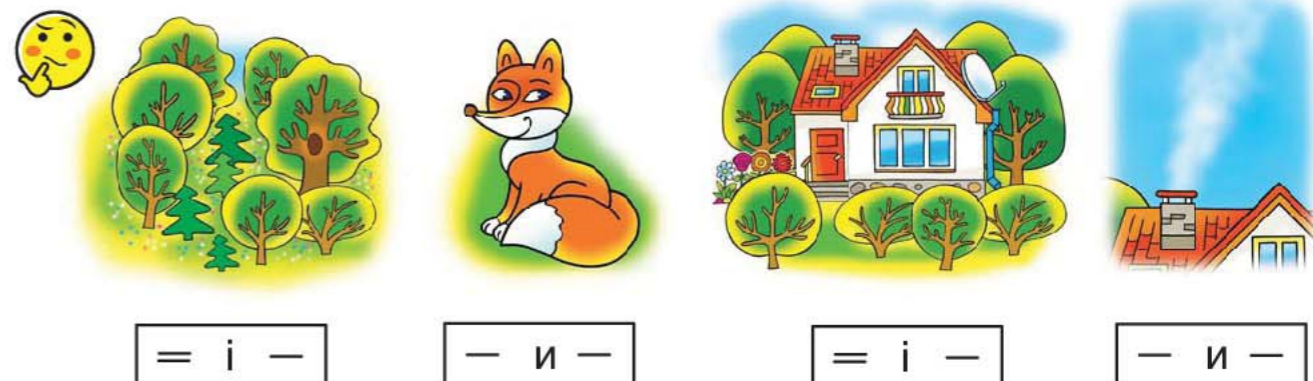
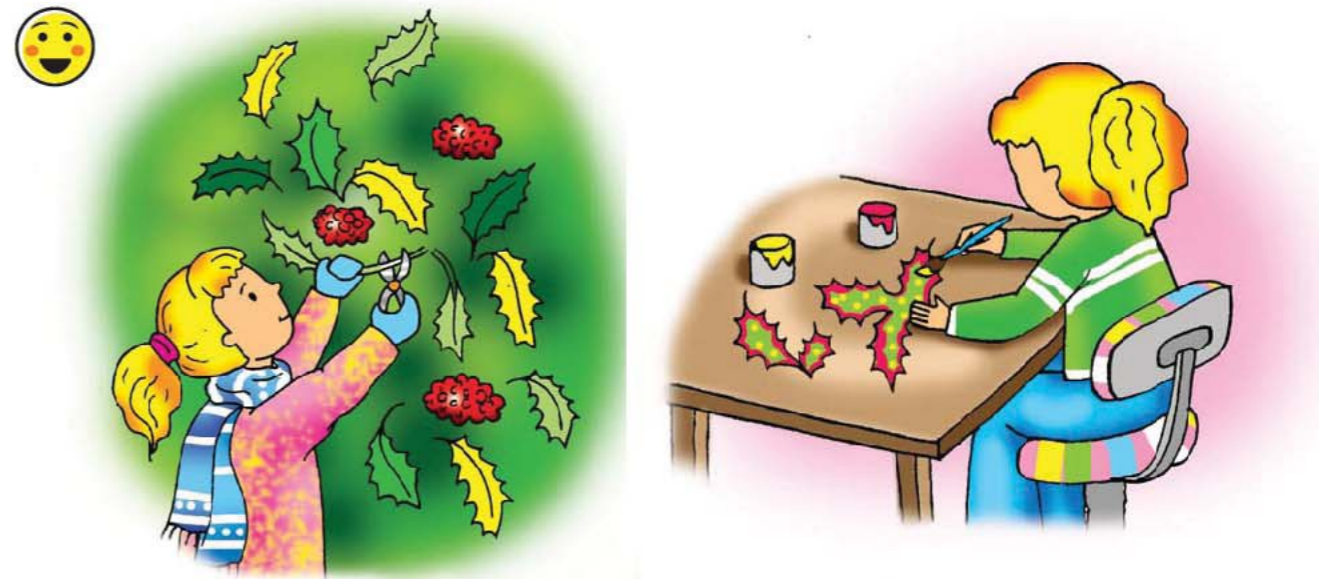
100
МИ

	Іі	І-у-а-о-и	Ма-мі
	Аа	У-і-о-а-и	Ма-ма
	Уу	О-и-у-а-і	Ма-му
	Оо	А-і-у-и-о	Ма-мо
	Ии	І-а-и-у-о	Ма-ми

А	У	О	И	І						М						
---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

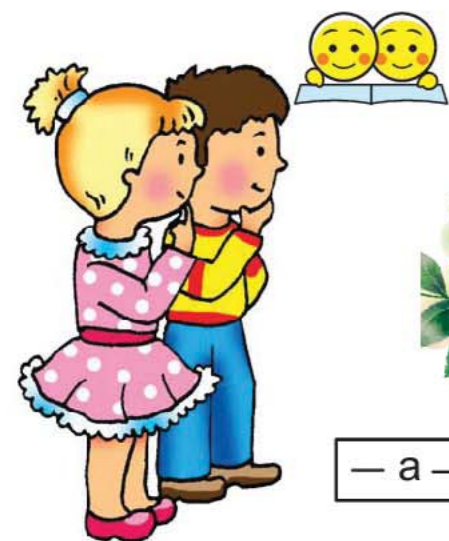
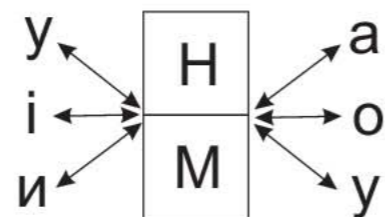

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

? • - - • - = • ? • - = • ?

↙	а	у	о	и	і
Н	на				

- а - = і но -

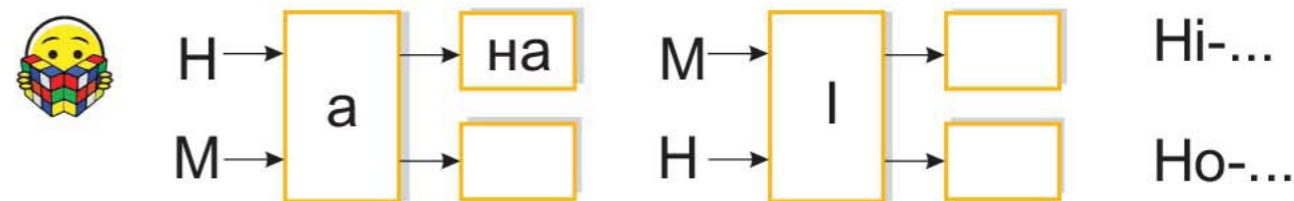

на = і - - и

на	ан	ма	ам
ну	ун	мо	ум
но	он	му	ом
ни	ин	ми	им
ні	ін	мі	ім

А У О И І **М Н**

У Ні-ни

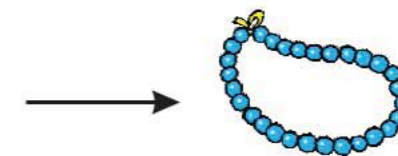
у Ан-ни.

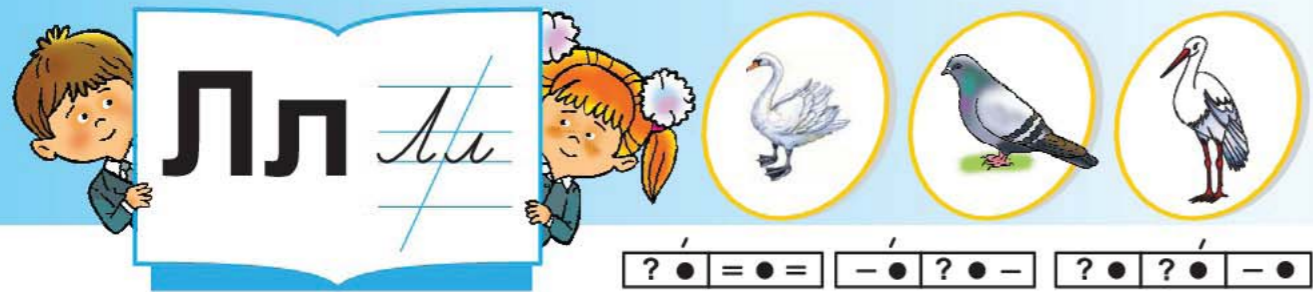

Ні-на, Ан-на, Ін-на ...

на + ми + 100

↙	а	у	о	и	і
л	ла				лі
н			но		
м		му			

ла-ма	ма-ла	Лі-на	ма-ли-на
ла-ни	ми-ли	Ла-на	мі-ли-на
ли-ни	ми-ло	Мі-ла	ла-ма-ла

ли + мон →	У Лі-лі	
ми + ло →	У Мі-ли	
ли + ни →	У Лі-ни	

А У О И І М Н Л

Лі-на
Лі-а-на
А-лі-на

Ал-ла і А-лі-на — ма-лі

Лі-на і Ні-ла ми-ли ма-ли-ну.

Ла-на і Лі-а-на ма-ли-ну.

[Empty boxes for letter practice]

ва ву во ви ві
ав ув ов ив ів

вам віл мив
мав вів лив

він но-ви-на
во-на но-ви-ни
во-но ви-мо́-ва

А У О И І М Н Л В

но-ви-на́
вов-на
І-ван

В...Н В...М МО-В...В
В...Н... В...В ...-ЛОВ
В...Н... Л...В ВОВ-Н...

↙	а	у	о	и	і
с	са	су	со	си	сі
в		ву			
л			ло		
н				ни	
м					мі

сам	ліс	сім	си-ла	са-ло
сум	лис	син	сі-ла	со-ло
сом	ніс	сон	сі-ни	си-ни

С	і	М	В	і	Н	М	О
О	С	С	С	С	О	В	А
М	С	И	Н	І	М	С	С

С	і	М	В	і	Н	М	О
О	С	С	С	С	О	В	А
М	С	И	Н	І	М	С	С

С	і	М	В	і	Н	М	О
О	С	С	С	С	О	В	А
М	С	И	Н	І	М	С	С

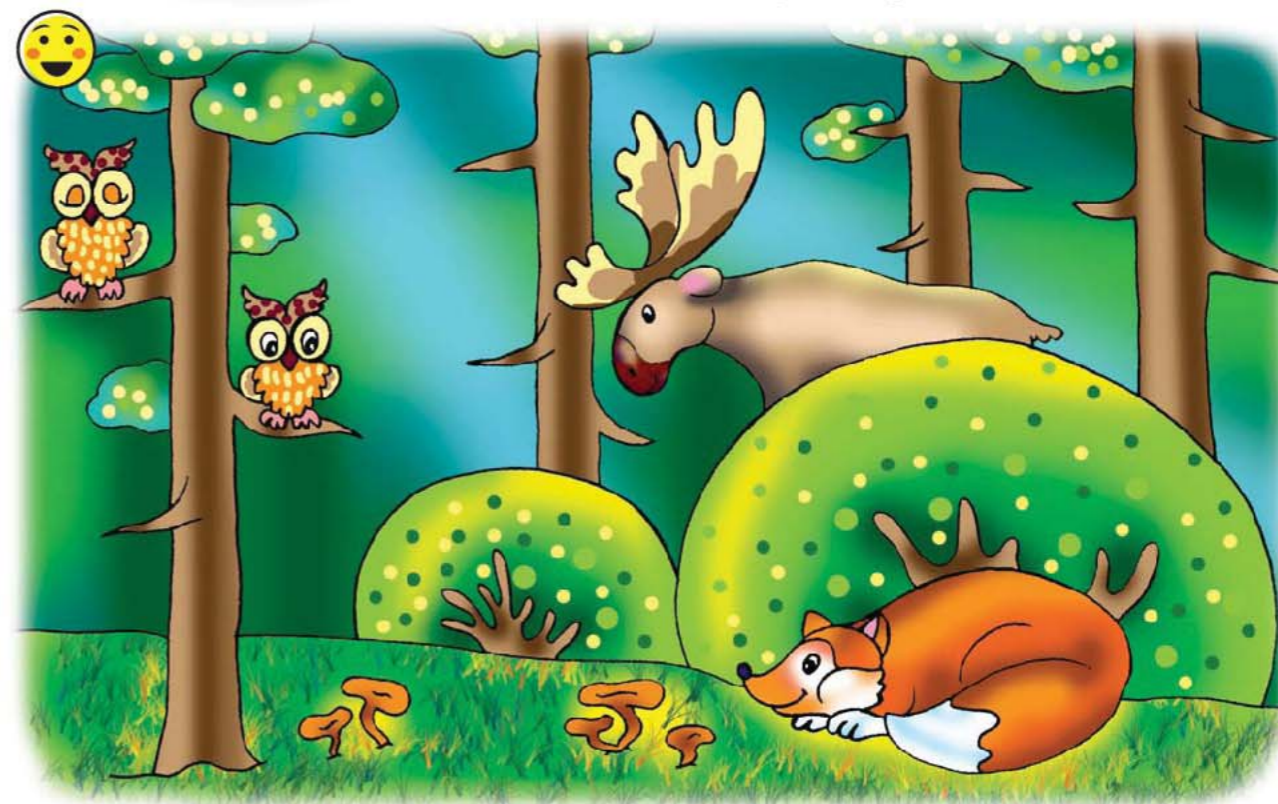
А У О И І М Н Л В С

со-ми со-ло-ма
со-ви но-си-мо
са-ни си-ви-на

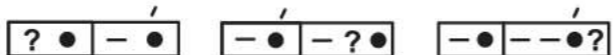

л...-си Са-...а
ли-с... С...-ми
л...-сі Сла-...а

Ліс

У лі-сі со-сни, ло-сі, ли-си, со-ви. На со-сні смо-ла. Ліс у сні. Сні сну-ва-ли лі-сом.

↙	к	м	н	л	в	с
а	ка		на			са
у		му			ву	
о	ко			ло		
и		ми				си
і			ні		ві	

ка-са лі-ки ка-вун віск
 ко-са ка-ва ко-лос лоск
 ко-си кі-но ко-ник клин

У І-ва-си-ка Ку-ли-ка . Слав-ко, І-ва-сик

і Ві-ка лі-ку-ва-ли Ні-ку. Слав-ко — о-нук

 Ва-ку-ли. А І-ва-сик і Ві-ка о-ну-ки

Ва-си-ли-ни.

ма → к ло
 ла → к ко → са
 ві → к ма → ма
 ла → ска
 ма → ска
 лу → ска

К? віно... Л? О...сана
 ...лас Іваси...
 ві...но Ми...о...а

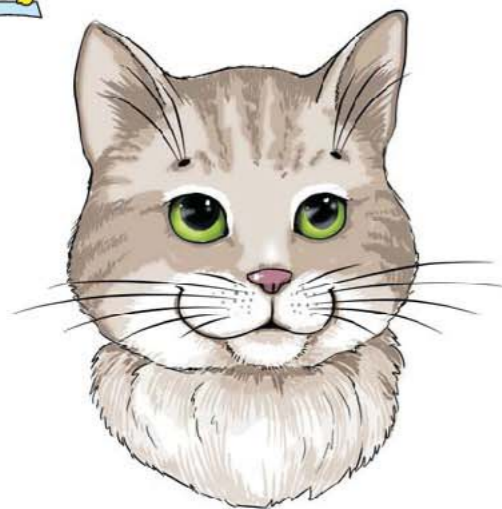

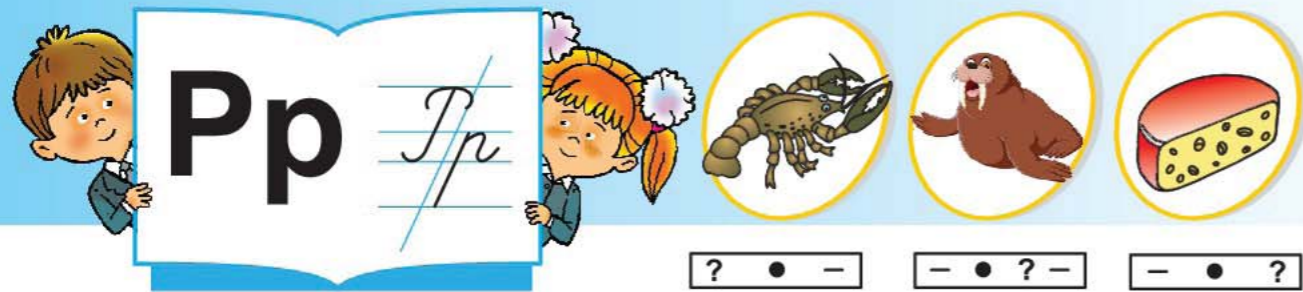
У ві-кні Ки-ли-на.
 У Ки-ли-ни ві-нок.
 Ко-ло ві-кна ка-ли-на.

м ↔ к
 малина → ?

Pa – po – py – pi – pi
ap – op – up – ip – ip

вир рак ра-нок со-ро-ка
мир рік ри-нок во-ро-на
сир рик ро-лик ко-ро-ва

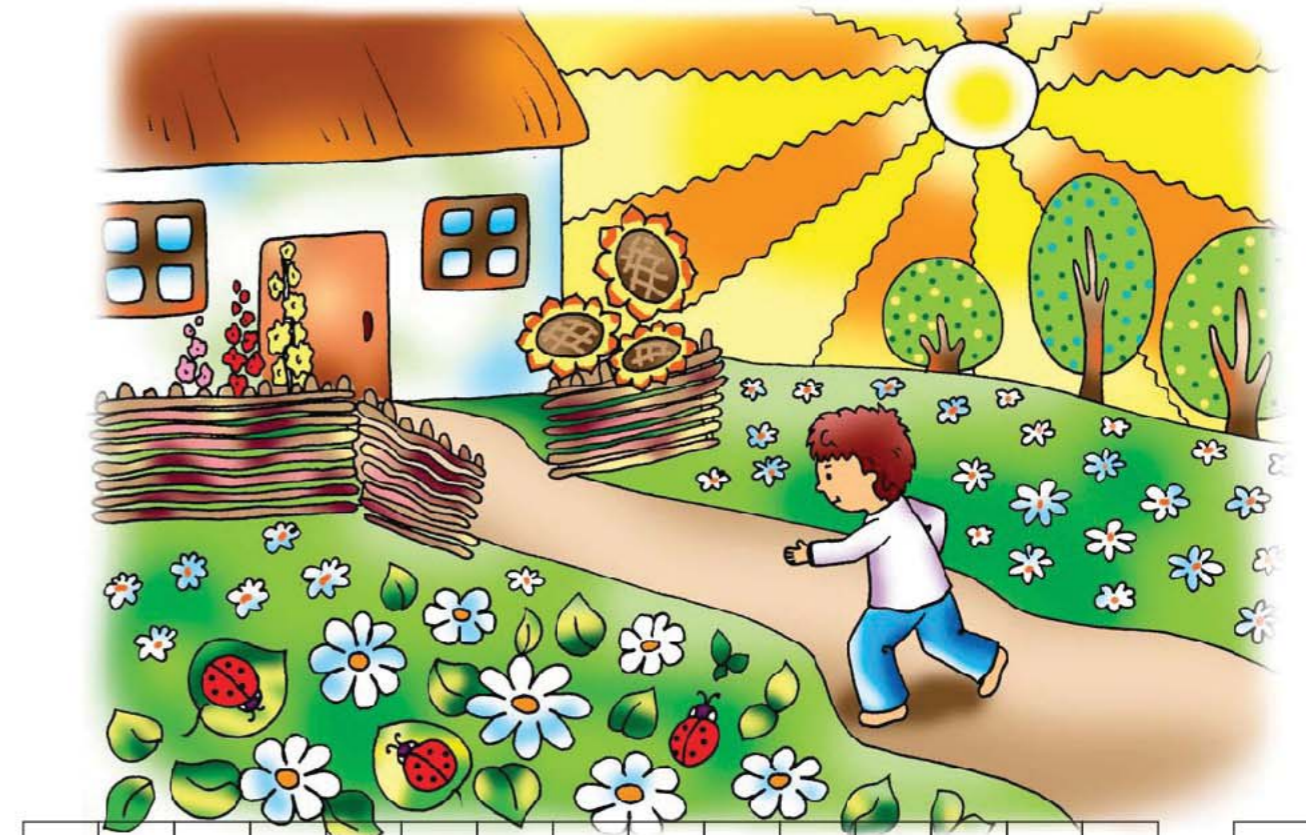

Скоромовка
Ко-са ко-си-ла,
ро-са ро-си-ла.

У Ру-сла-ни ру-са ко-са.

А У О И І М Н Л В С К Р

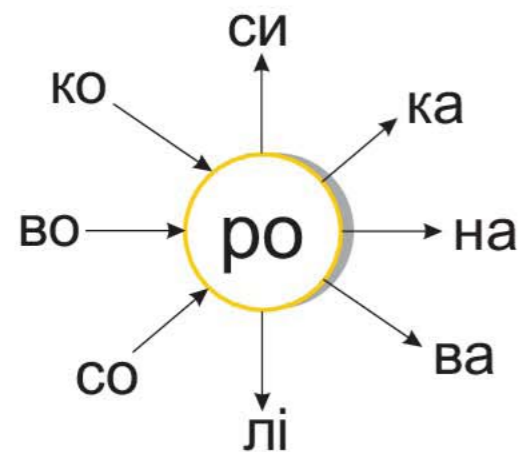
Blank boxes for letter identification.

Ранок

Ранній ранок росами
 Трави посріблив,
 Ніженьками босими
 Я росинки збив.
 Де не збив — промінчики
 У росі горять,
 І ромашок вінчики
 Радісно бринять.

Ліна Біленька

коса + р → ?..

кома + р → ?..

Виросли у лузі сестрички маленькі,
 Очі у них жовті, а вії — біленькі.

(ияпешод)

З Р — у річці проживаю,

З М — в городі виростаю.

(рак, мак)

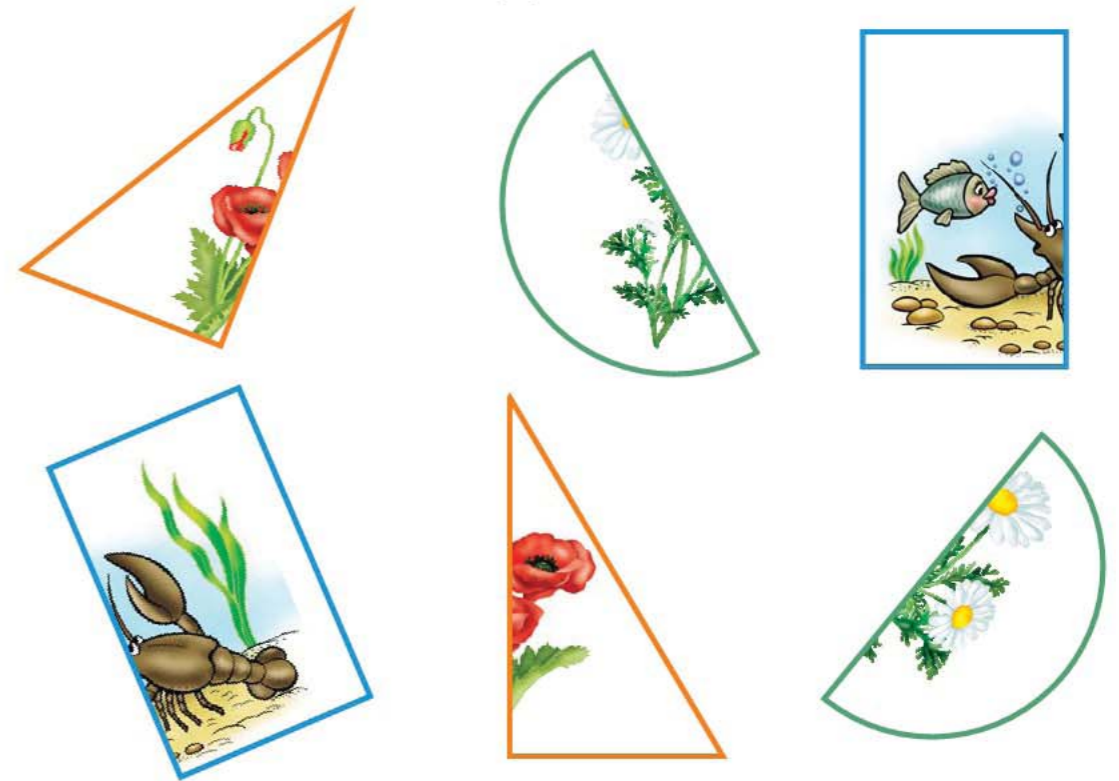
З М — квітуча я рослина,

З Р — я річкова тварина.

(рак, мак)

Склади малюнок

ли-па пи-лок по-лі-но план
 са-па пі-сок по-сі-ви пуск
 ла-па по-піл по-во-лі сніп

ли → па → ла
 пи → са → нас
 лип → па → нас

п	л	
п	л	н
п	в	к
н	к	п

А У О И І **М Н Л В С К Р**

Липка → пилка → палки → лапки

3 2 1 4 5

п	а	л	к	а
---	---	---	---	---

100

У лі-сі ли-пка. Ли-пку по-ли-вав Пав-лик.
По-лі-на на-пи-са-ла про ліс, ли-пку і ли-са.

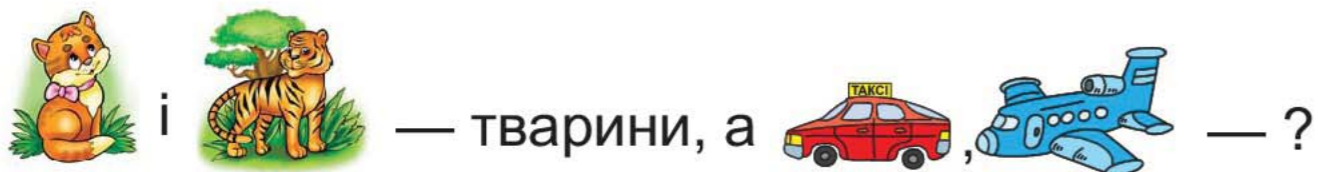
Скоромовка

Панас у вас, у нас — Улас.

П

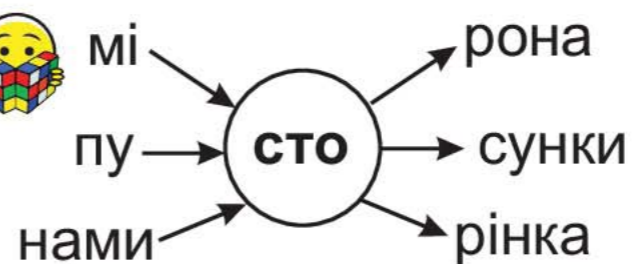
тин	то-мат	порт	Та-рас
тир	ту-ман	торт	Та-три
тур	мі-сток	ріст	Ти-са

А У О И І М Н Л В С К Р

Опорні слова: Антон, Поліна, Остап, Тамара, Платон, туристи, привал, ріка, поставили, варити, ловити.

ка та

З П — я дім для кораблів,

З Т — красуюсь на столі?

П Т

Ее Ee

[-·] [-·?] [-·-?]

[e]

е

се-ло	клен	кер-мо	Се-мен
мо-ре	крем	ске-лі	Пе-тро
пе-ро	метр	пре-са	О-ле-на

Машина
з великим ковшем

[][][][][][][][][]
А У О И І Е [][][][][][][][]

Рухомі сходи
в метро

[][][][][][][][][]
М Н Л В С К Р [][][][][][][][]

е-клер	ме-тро	пла-не-та	ве-сло
е-кран	се-анс	се-кре-тар	вер-теп
е-тап	те-рен	ре-пор-тер	вер-стат

е + → ...

те + → ...

+ о → ...

+ н → ...

О-рест, О-ле-кса, Е-ве-лі-на
та О-ле-на — квар-тет пі-а-ні-стів і
пі-а-ні-сток. Во-ни ви-сту-па-ли в
Ка-не-ві, Ко-ро-сте-ні, Тер-но-по-лі.

(ицѲ)	(всѳна)	(вѳна)

П Т [][][][][][][][][][] [][][][][][][][][]

